

Transcriptie Podcast: IE wat is het en hoe begin je ermee?

INLEIDING: Boeiende gesprekken over actuele thema's, relevante topics en te volgen trends. Welkom op de VLAIO podcast waar ondernemers en hun netwerk een stem krijgen, hun plannen vorm en hun ambities een klankbord. To the point waar het kan, dieper gravend waar het moet, inspirerend, informerend, ondersteunend. Van artificial intelligence, blockchain en circulaire economie tot digitale zorg. Wij knopen het in jouw oren.

JARN BAELE: Welkom op de VLAIO podcast, vandaag gaan we het hebben over intellectueel eigendom, wat het eigenlijk is en hoe ondernemers daarmee aan de slag kunnen. Ikzelf ben Jarn Baele en ik werk bij VLAIO als bedrijfsadviseur intellectuele eigendom en ik geef gratis eerstelijns advies aan ondernemers in Vlaanderen. Ik help ook intellectueel eigendom op de kaart te zetten, zodat ondernemers weten wat dat het is en daar op zijn minst over nadenken om verder te groeien. Hier in de studio is Tineke van Hoey, zij is jurist bij het Benelux-Bureau Intellectuele Eigendom. En misschien kan je jezelf even voorstellen?

TINEKE VAN HOEY: Bedankt voor de introductie alvast. Ik ben dus Tineke van Hoey en ik werk inderdaad als jurist bij het Benelux-Bureau voor Intellectuele Eigendom. Wij zitten in Den Haag en wij zijn de officiële instantie in de Benelux die verantwoordelijk is eigenlijk voor het registreren van merken en modellen in de Benelux. En wat wij daarnaast ook doen, is het faciliteren dat mensen hun ideeën kunnen vastleggen in een e-depot.

JARN BAELE: Misschien kunnen we beginnen met wat is intellectuele eigendom precies, want ik denk dat veel ondernemers daar niet per se een idee over hebben?

TINEKE VAN HOEY: Klopt, intellectuele eigendom moet je eigenlijk zien als een verzamelnaam voor allerlei soorten rechten die betrekking kunnen hebben op het beschermen van creaties die mensen gemaakt hebben. En er zijn eigenlijk verschillende soorten rechten en die beschermen telkens eigenlijk iets anders. Dus je hebt een auteursrecht, dat kan de vormgeving beschermen van een product als dat origineel is, in de volksmond eigenlijk beter gekend als copyright. Maar er is ook zo iets als een patent, octrooi genoemd in de correcte terminologie. En een octrooi dat beschermt dan bijvoorbeeld technische uitvindingen, dus als je een technische oplossing hebt bedacht voor een technisch probleem. Of nog een bekende laatste die ik misschien nog wil meegeven, een bekend intellectueel eigendomsrecht is een merkrecht, de trademarks. Wat dat je daar gaat beschermen, is bijvoorbeeld de naam van jouw product of dienst en dat doe je dan om jouw product of dienst te onderscheiden van die van een concurrent.

JARN BAELE: En daarstraks zei je iets van het e-depot? Dus-

TINEKE VAN HOEY: Nou, dus zo'n idee kan je niet beschermen, want een idee blijft het iets abstract. Dus pas als je dat idee gaat uitwerken in iets concreet, een creatie, een foto, een naam, die uitvinding die ik zei, dat je het eigenlijk kan gaan beschermen. Het e-depot mag je niet zien als een intellectueel eigendomsrecht, dat is het niet. Maar het is eigenlijk een hulpmiddel dat jou kan gaan helpen om te bewijzen dat je op een bepaald moment iets gemaakt hebt. Als ze intellectueel al op zich kennen, want dat is vaak al een eerste iets waar je tegenaan loopt, denken mensen misschien vervolgens van goh, is het wel iets voor mij om dat te beschermen, heb ik daar iets aan per se, aan

dat merkrecht bijvoorbeeld om er maar eentje te noemen. Maar bon, als ge kijkt naar een onderneming, iedereen biedt iets aan uit zijn product of een dienst en dat doe je onder een bepaalde naam. Je hebt bijvoorbeeld je eigen website, dus daar zijn toch echt wel al aanknopingspunten met intellectuele eigendom te vinden. En om bijvoorbeeld een leuk concreet voorbeeld te noemen van een zaak, een merkrecht, van een beetje David tegen Goliath zeg maar, was een snackbar in Nederland waarbij dat de man in 1995 een snackbar had en die vernoemd had naar zijn dochter Wendy. En een aantal jaren later, ook misschien niet onbekend, de Amerikaanse snackfoodgigant Wendy's, die dacht wij willen ons komen vestigen in de Benelux, maar zij liepen aan tegen het eerdere merkrecht van de man van de snackbar in Zeeland. Die zei maar wacht even, ik heb het eerdere recht, jullie mogen die naam niet meer gebruiken voor diezelfde diensten van een snackbar. Dan zie je dat zo'n kleine onderneming er toch in slaagt om zo op de treden tegen zo'n fastfoodgigant, omdat die destijds toch gedacht heeft van goh, ik ga mijn merkrecht beschermen.

JARN BAELE: Heb je dan ook voorbeelden waar het misloopt?

TINEKE VAN HOEY: Jazeker, wat we vaak zien in de praktijk is dat mensen intellectuele eigendom eigenlijk niet kennen, er niet bij stilstaan en bijvoorbeeld inderdaad met de keuze voor een bepaalde naam. Wat er vaak verkeerd loopt, is dat mensen dan niet op voorhand bijvoorbeeld gaan checken naar bestaat die naam misschien niet al. Dus wat je dan ziet, is ze hebben de website klaargezet, nieuw logo ontwikkeld rond die naam, het briefpapier staat klaar. En bij wijze van spreken daags voordat ze de lancering willen doen, krijgen ze een ingebrekestelling in de brievenbus waarin dat iemand dat zegt, beste, ik wil u wijzen op mijn ouder merkrecht, gelieve te stoppen met het gebruik van die naam want die pleegt inbreuk op mijn merk. En ineens valt uw hele onderneming zeg maar in duigen en moet je terug eigenlijk van vooraf aan beginnen, ben je verwickeld in een conflict. En wat we vaak zien, is dat mensen dan eigenlijk pas op dat moment voor het eerst eigenlijk denken, intellectuele eigendom, merkrecht-

JARN BAELE: Wat is dat?

TINEKE VAN HOEY: Ja.

JARN BAELE: Dus de beste tip om het te voorkomen, is toch eerst zeker zijn, gaan opzoeken en misschien de juiste instanties, website bekijken?

TINEKE VAN HOEY: Ja, precies, ja. Kom naar de zitdag, echt, geen betere tip dan dat denk ik. Een gesprek van 45 minuten een-op-een met een expert, waarin dat je kan uitleggen waar dat je mee bezig bent. En dan kan die echt met jou gaan kijken en jou tips geven.

JARN BAELE: Oké, perfect. En welke drie of vier intellectuele eigendomsrechten of manieren om intellectueel eigendom te beschermen zou je zo aanraden aan een startende ondernemer?

TINEKE VAN HOEY: Goh, dat vind ik een moeilijke vraag omdat wat ik zei, het is ook eigenlijk te kijken van goh, wat doe jij precies. Als iemand echt met iets technisch bezig is dan kijk je meer in de richting van een octrooi. Ontwerpt iemand eerder producten of bijvoorbeeld handtassen of dergelijke, dan denk je misschien meer in de richting van bescherming door auteursrecht. Of modelrechten kan daar ook nuttig zijn, dat hebben we nog niet echt besproken misschien. Maar wat doe je met modelrecht, daar bescherm je ook eigenlijk het uiterlijk van een product. Als het nieuw is en een eigen karakter heeft, dat betekent dan dat je- De algemene indruk van wat dat jij gemaakt hebt niet anders moet zijn dan wat al bestond zeg maar.

JARN BAELE: En ook wat dat ik al vaak gehoord heb, is dat mensen eerst moeten denken aan domein, dus die hangt eigenlijk heel hard samen met de merknaam?

TINEKE VAN HOEY: Ja.

JARN BAELE: Stel dat je een mooi merk hebt, zeker zijn, op voorhand kijken, is er nog een domein voor vrij en kan ik dat wel gebruiken om dan ook daar een goeie website van te maken.

TINEKE VAN HOEY: Misschien is het nog goed om mensen dan ook even te wijzen inderdaad, want domeinnaam is superrelevant. Maar dat is eigenlijk ook vaak een misverstand dat we horen, dat mensen zeggen van maar ik heb mijn naam al want ik heb hem geregistreerd als domeinnaam. Dat is prima, fantastisch alvast, maar wat dat je dan eigenlijk hebt, is jouw adres op internet. Maar dat betekent niet dat je bescherming hebt voor die naam, dat je dan monopolie hebt op het gebruik van die naam in relatie tot bepaalde producten of diensten. Dat heb je pas als je je merknaam registreert, dat zien wij vaak dat daar dan toch eigenlijk verwarring over ontstaat.

JARN BAELE: Waar loopt de ondernemer zo standaard op vast?

TINEKE VAN HOEY: Welke vragen die we vaak zien, is dat mensen zeggen van goh, ik wil mijn naam of mijn product beschermen, waar begin ik dan? En dat gaat dan eigenlijk- De achterliggende vraag is dan eigenlijk, hoe wil je je merknaam misschien gaan beschermen? En wat mensen dan moeten gaan doen, is eigenlijk altijd een paar voorbereidende stappen. Als het gaat over beschermen van een merk is dat men eerst gaat nadenken over waar wil ik dat merk gaan beschermen. Wil ik dat in de Benelux doen, of wil ik dat bijvoorbeeld in de Europese Unie doen? Om dat je moet er rekening mee houden, een intellectuele eigendomsrecht is altijd gelieerd aan een bepaald territorium, dus dat je dat gaat bekijken. Ten tweede ga je eigenlijk dan nadenken over de naam die je gaat kiezen, of het logo misschien. Het is zo dat die naam of dat logo, dat dat onderscheidend moet zijn. Waarom is dat zo? Omdat een merk geeft jou eigenlijk een monopolie om een naam te gebruiken in relatie tot bepaalde producten of diensten en iemand anders mag dat dus niet doen. Dus als wij een monopolie zouden toekennen aan iemand op een super beschrijvende naam, dan zou dat betekenen dat iemand anders die naam niet meer kan gebruiken. En een mooi voorbeeld is altijd Apple. Als je Apple hebt voor fruit als merknaam, dan is dat beschrijvend, dus dan gaan wij als organisatie kijken, dat moet je weigeren. Als je Apple deponereert voor computers is dat niet beschrijvend en kan het dienen als een merknaam. Dus dat is eigenlijk eerste stap, kijk naar uw territorium, tweede stap, is mijn merk wel onderscheidend. En een derde belangrijke stap is dat je dan gaat kijken in het merkregister, bestaat die naam niet al die ik in gedachten heb, om te vermijden dat je in een conflict geraakt met een oudere merkhouders.

JARN BAELE: En zo voor de eerste informatie te leren of een beetje te ontdekken wat intellectueel eigendom net is, waar kunnen ondernemers daar makkelijk informatie over vinden?

TINEKE VAN HOEY: Dat is leuk dat je het vraagt, want we hebben sinds 26 april in België en Nederland een nieuw digitaal platform gelanceerd en dat heet Create-Protect-Benefit. En dat platform is eigenlijk in het leven geroepen door vijf partners, VLAIO, Benelux-Bureau, Sowalfin als Waalse partner, de FOD Economie en Octrooiencentrum Nederland in Nederland. Vijf partners die eigenlijk de krachten hebben gebundeld om IE weer op de kaart te zetten voor mensen die eigenlijk geen kennis hebben van IE, geen intellectuele eigendomsrechten hebben. En het leuke aan dat platform is, die vijf partners hebben voor het eerst echt een samenwerking aangegaan om IE op de kaart te zetten en de invalshoek van het platform is ook dusdanig dat we intellectuele eigendom willen benaderen op een heel laagdrempelige manier naar ondernemers en echt willen spreken ook vanuit businessvragen. En op het platform kunnen mensen dan echt ook informatie vinden, heel toegankelijk geschreven, over verschillende intellectuele eigendomsrechten. En wat ook leuk is, is dat we ook getuigenissen aanbieden van ondernemers die gaan vertellen van goh, ik heb dit en dit meegemaakt wat betreft intellectuele eigendom en die dan tips geven aan andere ondernemers. En

wat ook leuk is aan dat platform is als je dan echt meer informatie wil over bijvoorbeeld merkrecht, dat je dan ook eigenlijk doorverwezen kan worden naar een specialist bij het Benelux-Bureau voor Intellectuele Eigendom. En zo proberen we op dat platform eigenlijk bij de verschillende rechten mensen door te sturen ook naar experts bij onze verschillende partners, om hen verder mee te nemen in die intellectuele eigendomsreis. Het is zeker echt denk ik voor iedereen iets minders om over na te gaan denken en eigenlijk in gesprek te gaan met organisaties zoals VLAIO, zoals het Benelux-Bureau om te gaan kijken met experts van goh, dit is mijn onderneming, dit zijn de producten of diensten die ik in de markt zet. Zit daar iets bij wat beschermd zou kunnen worden via intellectuele eigendom en hoe ga ik dat dan doen? En dat dan te doen met hulp van bijvoorbeeld een gemachtigde, want laat je vooral ook bijstaan, zou ik zeggen, het is soms moeilijke materie, door een professional om je te laten helpen.

JARN BAELE: En kost dat eigenlijk veel, zo'n- Het registreren van merkrecht of een ander intellectueel eigendomsrecht?

TINEKE VAN HOEY: Om u een idee te geven, een merkrecht dat kan je registreren in de Benelux voor een bedrag dat begint vanaf 244 euro voor een periode van tien jaar. En wat interessant is om te vermelden, is dat er momenteel dit jaar in 2022 een actie loopt, heet de IP Vouchers-actie, een initiatief van het SME Fund van de Europese Commissie. En daarmee kan je bijvoorbeeld tot 75 procent terugkrijgen van de aanvraagkosten van je merk. Dus dat is een heel, eigenlijk laagdrempelige prijs om in te stappen zeg maar in bescherming voor een merkrecht.

JARN BAELE: En is dat voor elke ondernemer toegankelijk dan?

TINEKE VAN HOEY: Op die manier, met die prijzen zou ik denken, lijkt mij dat toch redelijk toegankelijk inderdaad. En er zijn ook rechten, intellectuele eigendomsrechten die gratis zijn hè, denk bijvoorbeeld aan het auteursrecht. Verschilt van het merkrecht in die zin dat een merkrecht ontstaat pas als je het gaat registreren, terwijl een auteursrecht ontstaat eigenlijk op de moment dat jij jouw beeld of je originele foto maakt zeg maar. Dat is kostentechnisch en voorbeeld, bewijstechnisch misschien niet altijd, maar daar kan het e-depot je dan weer bij helpen om je auteursrecht te gaan bewijzen.

JARN BAELE: Ook bij VLAIO proberen wij de IP Voucher zoals die noemt, duidelijk te maken. Ook op onze website staat er informatie over, ik denk ook op jullie website?

TINEKE VAN HOEY: Klopt.

JARN BAELE: Er is een hele pagina aan gewijd. En zoals ik daarnet zei, proberen wij ook ondernemers warm te maken voor intellectuele eigendom.

TINEKE VAN HOEY: Absoluut, ik denk dat dat echt een goeie tip is ook om mee te geven aan de mensen. Ge gaat in gesprek met experts, ge gaat in dialoog van kijk, dit is wat ik doe, hier ben ik mee bezig. En dat zij u kunnen bijstaan dan van goh, deze rechten kunnen nuttig voor u zijn. En dan heb je een soort van tailormade informatie over wat dat je kan doen en dan ook op basis van je budget en zo. Dan kan je op een nuttige manier daar verder mee gaan.

JARN BAELE: En ook eigenlijk de perfect plek om dat te doen, is ook de zitdagen die georganiseerd worden door VLAIO, ook in samenwerking met Benelux-Bureau Intellectuele Eigendom. Die zitdagen zijn terug te vinden op de VLAIO website onder events en daar kan je dan per intellectueel eigendomsrecht een afspraak maken met een expert. Dus ook voor merken en tekeningmodellen zijn er gratis afspraken mogelijk.

TINEKE VAN HOEY: Dat klopt.

JARN BAELE: En dan kan je ook die Ideescan doorlopen, dus dat is eigenlijk de website ideescan.be. Dat is een vragenlijst van een vijftiental vragen en dan krijgt ge daarna een PDF-document met alle info die zeker heel interessant kan zijn. En voor jou, Tineke, heb je nog algemene luisterende ondernemer?

TINEKE VAN HOEY: O, ik denk dat een goeie tip eigenlijk is gewoon van het is nooit de laat, denk ik, om te gaan kijken, dat onderzoek te doen naar hoe zit het met mijn onderneming en intellectuele eigendom. Om daarin te duiken met een expert, te denken over misschien bescherming van je naam en dat soort dingen. Of te denken aan een auteursrecht, dat je misschien iets gemaakt hebt maar dat je toch denkt, goh, het is nuttig om in een e-depot mijn creatie, het bestaan daarvan vast te leggen en te dateren. Mocht het ooit tot een conflict komen over wie wat gemaakt heeft op welke datum, kan je een e-depot er bijvoorbeeld bijhalen. Dus ik denk, het is nooit te laat om erover na te denken en als je ermee bezig bent, ga vooral denk ik in gesprek met partners die er is van weten, zoals VLAIO, zoals het Benelux-Bureau. Maar ook met gemachtigden die specialist ter zake zijn.

JARN BAELE: Oké, alleszins bedankt voor hier te zijn, voor al deze informatie.

TINEKE VAN HOEY: Graag gedaan, hopelijk hebben we mensen wat meer kunnen bijbrengen over intellectuele eigendom.

JARN BAELE: Het is dat. En verschillende tools en websites om zeker eens naar te kijken. Dank u wel.